

UDHËZUES

PËR PROGRAMIN KOMBËTAR PËR FINANCIMIN E STUDIMEVE TË DOKTORATURËS

“NJË THIRRJE –
DY KATEGORI –
NJË STANDARD KOMBËTAR”
**KUADRI RREGULLATOR DHE
PROCEDURAL PËR
MENAXHIMIN, FINANCIMIN
DHE MONITORIMIN E
PROGRAMIT**

TABELA E PËRMBAJTJES

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

- 1.1. Objekti
- 1.2. Baza ligjore
- 1.3. Qëllimi dhe objektivat
- 1.4. Parimet e programit
- 1.5. Përkufizime
- 1.6. Struktura e programit
- 1.7. Prioritetet kërkimore dhe fushat e financimit
- 1.8. Subjektet dhe kandidatët e pranueshëm për aplikim
- 1.9. Kohëzgjatja dhe financimi
- 1.10. Buxheti, shpenzimet e pranueshme dhe të papranueshme

II. UDHËZUESI PROCEDURAL

- 2.1. Cikli procedural
- 2.2. Publikimi i thirrjes
- 2.3. Informimi dhe orientimi
- 2.4. Aplikimi
- 2.5. Kontrolli administrativ
- 2.6. Vlerësimi shkencor dhe teknik
- 2.7. Renditja
- 2.8. Vendimi për financim
- 2.9. Njoftimi i rezultateve dhe publikimi i fituesve
- 2.10. Kontraktimi i financimit
- 2.11. Aktivizimi dhe disbursimi i financimit
- 2.12. Monitorimi dhe raportimi
- 2.13. Mbyllja dhe vlerësimi pas përfundimit të projektit

III. KËRKESA SPECIFIKE PËR KATEGORINË B

- 3.1. Partneriteti i detyrueshëm
- 3.2. Elementet minimale të doktoraturës industriale
- 3.3. Evidencat e bashkëpunimit industrial
- 3.4. Bashkëfinancimi dhe partneri industrial
- 3.5. Mbështetja për angazhimin kërkimor industrial

IV. DISPOZITA TË TJERA

- 4.1. Etika, integriteti dhe shkenca e hapur
- 4.2. Pronësia intelektuale dhe publikimet shkencore
- 4.3. Konfidencialiteti dhe Konflikti i interesit
- 4.4. Ndalimi i financimit të dyfishtë
- 4.5. Ndryshimi, pezullimi dhe përfundimi
- 4.6. Ankimimi dhe transparenca

V. DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

ANEKSET

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1.1. Objekti

1. Programi Kombëtar i Financimit të Doktoraturave zbatohet mbi parimin "Një thirrje – dy kategori – një standard kombëtar". Doktoratura kërkimore/joindustriale dhe doktoratura industriale trajtohen si dy modalitete të së njëjtës skemë kombëtare financimi, me një kuadër të unifikuar administrativ, financiar, monitorues dhe të transparencës. Kategoria industriale dallon vetëm për shkak të kërkesave të posaçme që burojnë nga bashkëpunimi i detyrueshëm dhe i verifikueshëm ndërmjet institucionit të arsimit të lartë dhe partnerit industrial.
2. Ky Udhëzues përcakton ciklin e plotë të financimit publik të Doktoraturave, nga planifikimi i thirrjes deri te mbyllja financiare dhe vlerësimi ex post, nëpërmjet një thirrjeje të vetme kombëtare me dy kategori:
 - Kategoria A – Doktoratura kërkimore/ joindustriale;
 - Kategoria B – Doktoratura industriale.
3. Programi i financimit synon të krijojë një kuadër të unifikuar për financimin e doktoraturave, duke ruajtur të njëjtin standard kombëtar për transparencën, konkurrueshmërinë, ekselencën shkencore, integritetin, monitorimin dhe përdorimin e fondeve publike.

1.2. Baza ligjore

Ky Udhëzues mbështetet në legjislacionin në fuqi të Republikës së Shqipërisë, si dhe në aktet rregullatore dhe dokumentet strategjike që rregullojnë fushën e kërkimit shkencor, inovacionit dhe financimit publik, në veçanti:

- Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë;
- Ligjin Nr. 80, datë 22.07.2015, "Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë" dhe aktet nënligjore përkatëse;
- Ligjin nr. 109/2024, "Për Shkencën dhe Kërkimin Shkencor në Republikën e Shqipërisë" dhe aktet nënligjore përkatëse;
- Strategjinë Kombëtare të Specializimit Inteligjent (Smart Specialisation Strategy – S3), në fuqi;
- Strategjinë Kombëtare për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin, në fuqi;
- Ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008, "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar;
- Ligjin nr. 162/2020, datë 23.12.2020, "Për prokurimin publik", i ndryshuar, kur është i zbatueshëm;
- Ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010, "Për menaxhimin financiar dhe kontrollin", i ndryshuar;
- Ligjin nr. 119/2014, "Për të drejtën e informimit", kur është i zbatueshëm;
- Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 607, datë 31.08.2016, "Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit (AKKSHI)", i ndryshuar;
- Aktet nënligjore të nxjerra në zbatim të Ligjit nr. 109/2024, si dhe aktet e brendshme të AKKSHI që rregullojnë administrimin e programeve kombëtare të financimit të kërkimit shkencor;

- Udhëzimi nr. 10, datë 04.06.2026 "Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave të financimit mbi baza konkurruese të programeve apo të projekteve kërkimore të paraqitura nga institucionet e arsimit të lartë, institucionet e krijuara me ligj të posaçëm, institutet dhe njësitë e veçanta të kërkimit shkencor, publike dhe jopublike".
- Urdhrin e Ministrit të Ekonomisë dhe Inovacionit Nr. 270, datë 12.06.2026 "Për miratimin e planit të veprimit me masa për të siguruar progres që Shqipëria të klasifikohet si një inovator mesatar në tabelën evropiane të rezultateve të inovacionit, me rezultat në përmirësimin e raportimit të Shqipërisë për treguesit TEI";
- aktet në fuqi për etikën dhe integritetin në shkencë dhe kërkim shkencor;
- aktet në fuqi për shkencën e hapur, aksesin e hapur dhe menaxhimin e të dhënave kërkimore;
- Ligjin nr. 124/2024, "Për mbrojtjen e të dhënave personale";
- legjislacionin për pronësinë intelektuale;
- sipas rastit, me kërkesat, detyrimet dhe standardet që rrjedhin nga Reform and Growth Facility (RGF) dhe aktet përkatëse të zbatimit të saj;
- sipas rastit, me kërkesat, detyrimet dhe standardet që rrjedhin nga European Innovation Scoreboard (EIS) dhe aktet përkatëse të zbatimit të saj;
- aktet e tjera ligjore dhe nënligjore që lidhen me financimin publik të kërkimit shkencor dhe studimeve të doktoraturës.

1.3. Qëllimi dhe objektivat

1.3.1. Qëllimi

Programi synon të zhvillojë studiues të aftë për kërkim të pavarur, të rrisë cilësinë e trajnimit doktoral dhe të krijojë rezultate që mund të përdoren në shkencë, ekonomi ose politika publike. Çdo projekt duhet të paraqesë një pyetje origjinale, një metodë të realizueshme dhe një rrugë të besueshme për zhvillimin e kandidatit.

1.3.2. Objektivat

Programi synon:

- rritjen e numrit dhe cilësisë së studiuesve të rinj dhe zhvillimin e kapitalit njerëzor kërkimor dhe inovativ;
- rritjen e kapacitetit të IAL-ve, instituteve kërkimore dhe sipërmarrjes për projekte kombëtare dhe ndërkombëtare;
- rritjen e cilësisë dhe ndikimit të kërkimit shkencor;
- rritjen e publikimeve dhe rezultateve kërkimore me cilësi të matshme;
- orientimin e kërkimit doktoral drejt problemeve reale të ekonomisë dhe shoqërisë;
- zhvillimin e doktoraturave industriale;
- rritjen e bashkëpunimit sistematik universitet-industri;
- rritjen e transferimit të njohurive dhe teknologjisë;
- zhvillimin e kapaciteteve kombëtare në fushat prioritare;
- promovimin e integritetit shkencor, shkencës së hapur dhe menaxhimit të përgjegjshëm të të dhënave;
- krijimin e rezultateve të matshme shkencore, teknologjike dhe industriale;
- realizimin e projekte të përbashkëta (joint/double degree);
- përfshirjen e sektorit privat në bashkëfinancim;

- progres që Shqipëria të klasifikohet si një inovator mesatar në tabelën evropiane të rezultateve të inovacionit, me rezultat në përmirësimin e raportimit të Shqipërisë për treguesit TEI.

1.4. Parimet e programit

Programi mbështetet në këto parime:

- Ekselencia shkencore;
- Konkurrueshmëria dhe meritokracia;
- Transparenca;
- Trajtimi i barabartë i aplikantëve;
- Vlerësimi i pavarur;
- Përgjegjshmëria për përdorimin e fondeve publike;
- Monitorimi mbi bazën e rezultateve;
- Integriteti dhe etika shkencore;
- Shkenca e hapur, sipas kuadrit ligjor në fuqi;
- Shmangia e financimit të dyfishtë;
- Bashkëpunimi ndërinstitutional;
- Lidhja kërkim-industri, për kategorinë B;
- Qëndrueshmëria e rezultateve;
- Kontributi në prioritetet kombëtare të kërkimit dhe inovacionit;
- Menaxhim i bazuar në rezultate;
- Menaxhim i shëndoshë financiar;
- Parandalim i mashtrimit/ konfliktit të interesit/ parregullsive;
- Zbatim i Planit të Barazisë Gjinore në shkencë dhe kërkim shkencor.

1.5. Përkufizime

Për qëllimet e këtij udhëzuesi:

“Programi i Doktoratës (PD)” - është një nga programet e kërkimit shkencor që financohet nga “Granti i punës kërkimore” dhe administrohet nga AKKSHI.

“Doktoraturë kërkimore standarde” është program doktorature ku kërkimi zhvillohet kryesisht në kuadër akademik/kërkimor dhe nuk kërkon partneritet të detyrueshëm me një subjekt industrial.

“Doktoraturë industriale” është një program doktorature ku kërkimi bashkëzhvillohet nga një institucion i arsimit të lartë dhe një partner industrial dhe adreson një problem, nevojë ose sfidë konkrete të sektorit ekonomik, teknologjik ose industrial.

“Kandidati” është personi i pranuar në programin përkatës të doktoraturës, në përputhje me legjislacionin dhe rregullat e institucionit të arsimit të lartë.

“Udhëheqës shkencor” është personi përgjegjës për drejtimin shkencor të kandidatit në kuadër të programit të doktoraturës.

“Mentori industrial” është eksperti i caktuar nga partneri industrial për të mbështetur kandidatin në aspektet praktike, teknike dhe profesionale të kërkimit.

“Partner industrial” është subjekti ekonomik, teknologjik, industrial ose subjekt tjetër i pranueshëm sipas thirrjes, që merr përsipër angazhime të dokumentuara në doktoraturën industriale.

“Kontribut industrial” është kontributi financiar dhe/ose në natyrë i partnerit industrial në zbatimin e kërkimit.

“Gjendje fillestare (baseline)” – tërësia e të dhënave, dokumenteve dhe treguesve të evidentuar në momentin e aktivizimit të financimit, të cilat shërbejnë si pikë reference për matjen e progresit, rezultateve dhe përmbushjes së objektivave të projektit kërkimor të doktoraturës.

BA - Bordi i Administrimit është organi kolegjal vendimmarrës i AKKSHI-së

AKKSHI - Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit është institucion buxhetor që ka për mision të nxisë kërkimin shkencor dhe inovacionin, nëpërmjet mbështetjes, monitorimit e vlerësimit të programeve dhe projekteve në fushën e shkencës, teknologjisë dhe inovacionit.

IAL – Institucioni i Arsimit të Lartë që aplikon dhe është përfitues i programit.

1.6. Struktura e programit

1.6.1. Standardi i përbashkët

A dhe B përdorin të njëjtin formular bazë, prag shkencor, matricë vlerësimi, model kontrate dhe sistem monitorimi. Renditja bëhet veçmas sipas kategorisë, për fondet e publikuara. Bashkëpunimi ndërkombëtar dhe mobiliteti janë të mundshëm në të dyja kategoritë kur kanë vlerë kërkimore dhe janë të buxhetuara.

1.6.2. Kategoria A

Kërkimi zhvillohet nën përgjegjësinë e IAL-së dhe nuk kërkon partner industrial të detyrueshëm. Mund të përfshihen bashkëpunëtorë nga sektori publik, privat ose shoqëria civile. Prania e një bashkëpunëtori privat nuk e kthen vetvetiu projektin në B; klasifikimi varet nga përmbushja e të gjitha kushteve industriale.

1.6.3. Kategoria B

Një doktoraturë industriale është një program i përbashkët kërkimor, në të cilin një kandidat për doktoraturë kryen kërkime të aplikuara për të zgjidhur një problem real për një industri, ndërkohë që është i regjistruar në një institucion të arsimit të lartë. Parashikon bashkëzhvillim të problemit kërkimor, një partner industrial me veprimtari relevante, mentor industrial krahas udhëheqësit shkencor në IAL, burime të aksesueshme dhe plan të verifikueshëm për kërkimin në industri. Partneri duhet të jetë subjekt juridik i regjistruar që zhvillon veprimtari ekonomike, teknologjike ose industriale të lidhur me projektin. Minimumi i miratuar i kohës kërkimore të financuar te partneri industrial për këtë thirrje: orët e realizuara dhe të dokumentuara te partneri / totali i orëve të realizuara dhe të dokumentuara të kërkimit e trajnimit për projektin $\times 100$. Lejet dhe ndërprerjet e miratuara përjashtohen nga të dyja anët; puna tregtare pa lidhje me projektin dhe mësimdhënia nuk numërohen.

1.7. Prioritetet kërkimore dhe fushat e financimit

1. Programi mbështet:

- Kërkim origjinal, themelor ose i aplikuar, në fushat prioritare të miratuara në thirrje, me orientim strategjik drejt fushave STEM sipas akteve dhe objektivave të programit.

- Kërkim që lidhet drejtpërdrejt me një prioritet kombëtar të përcaktuar në thirrje;
 - Kërkim që bashkëzhvillohet nga një institucion i arsimit të lartë dhe një partner industrial (Kategoria B), partneritet më të gjerë (kategoria A) dhe adreson një problem, nevojë ose sfidë konkrete të sektorit industrial apo shoqërisë.
 - Kërkim që përfshin mobilitet, bashkëpunim ose bashkëudhëheqje me institucione të huaja;
 - Kërkim që zhvillohet si projekt i përbashkët (joint/double degree).
 - prioritetet në zhvillim dhe zhvillimet teknologjike, duke theksuar nevojën për të lënë hapësirë të hapur për Partneritetet horizontale që mbështesin fushat ndërsektoriale dhe në zhvillim përmes qasjeve nga poshtë lart, të hapura ndaj teknologjisë.
2. Këto kategori nuk krijojnë programe të veçanta doktorature. Ato janë kategori financimi brenda skemës së AKKSHI-së.
 3. Thirrja është e hapur për të gjitha fushat prioritare kombëtare të miratuara.
 4. Brenda çdo fushe prioritare përcaktohen nënfusha mbi bazën e prioritizimit strategjik në përputhje me politikat kombëtare. Mund të konsiderohen si të tilla:
 - teknologjitë digjitale dhe inteligjenca artificiale;
 - energjia;
 - mjedisi dhe ndryshimet klimatike;
 - shëndetësia;
 - bioteknologjia;
 - bujqësia dhe ushqimi;
 - materialet e avancuara;
 - prodhimi dhe teknologjitë e reja;
 - ekonomia blu;
 - shkencat sociale dhe politikat publike;
 - fusha të tjera të përcaktuara në thirrje.
 5. Në çdo thirrje për aplikim të AKKSHI-së përcaktohen qartë nënfushat konkrete me prioritizim strategjik;
 6. Prioriteti strategjik nuk zëvendëson kriterin e ekselencës shkencore.

1.8. Subjektet dhe kandidatët e pranueshëm për aplikim

1.8.1. Institucionet aplikuese dhe kushtet që duhet të plotësojnë

- a. Për të dyja kategoritë, aplikant dhe përfitues kontraktor është Institucioni i Arsimit të Lartë (IAL), i akredituar dhe që ka të drejtë të zhvillojë Program të Ciklit të Tretë "Doktoratë" sipas përcaktimeve ligjore në fuqi për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor.
- b. Për kategorinë B, duhet të përmbushet kushti i detyrueshëm i partneritetit IAL-partner industrial;
- c. IAL-ja duhet të jetë e akredituar dhe të ketë të drejtë të zhvillojë programin përkatës doktoratë;
- d. IAL-të publike duhet të kenë të miratuar Planin e Barazisë Gjinore (Gender Equality Plans – GEP).
- e. Partneri industrial duhet të jetë subjekt juridik i regjistruar dhe të ketë veprimtari relevante;

- f. Projekti i kërkimit doktoral duhet të jetë në përputhje me kuadrin ligjor të arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor, me udhëzuesin e Programit të Doktoratës 2026 dhe me këtë thirrje.
- g. Kriteria të tjera specifike mund të përcaktohen, sipas rastit, në çdo thirrje për aplikim.

1.8.2. Kandidati dhe kushtet që duhet të plotësojë për aplikim

Studenti Doktorant që aplikon për financim të studimit doktoral në kuadër të Programit Kombëtar të Doktoratës, duhet:

- a. të jetë student i regjistruar në ciklin e tretë të studimeve “Doktoratë” në IAL-në aplikuese;
- b. të jetë i punësuar;
- c. të jetë i angazhuar në veprimtari akademike, me kohë të plotë ose të pjesshme, në IAL-në aplikuese ose në IAL tjetër;
- d. të gëzojë shtetësinë shqiptare dhe ta ndjekë doktoraturën në një IAL në Shqipëri;
- e. të ketë projekt kërkimor original, aktivitetet dhe kostot e të cilit, të propozuara në aplikim, nuk financohen nga burim tjetër kombëtar apo ndërkombëtar, të AKKSHI- së apo të organizatave të tjera;
- f. të përmbushë kërkesat specifike të thirrjes dhe të ketij Udhëzuesi;
- g. të deklarojë çdo financim tjetër dhe të mos kërkojë mbulim të dyfishtë të së njëjtës kosto ose të së njëjtës pjesë të koston; financimi plotësues për kosto të veçanta të deklaruar nuk përbën vetvetiu shkak për përjashtim.

1.8.3. Kufizimi i aplikimeve

Për çdo kandidat lejohet paraqitja e vetëm një aplikimi në kuadër të thirrjes përkatëse, në njërin prej kategorive A ose B dhe përmes vetëm një IAL-je. Nuk lejohet paraqitja e të njëjtës kërkesë për financim në më shumë se një kategori, përmes më shumë se një IAL-je ose nën identitete të ndryshme. Çdo aplikim i paraqitur në kundërshtim me këtë përcaktim do të konsiderohet i papranueshëm.

1.9. Kohëzgjatja dhe financimi

- a. Kohëzgjatja e financimit përcaktohet në thirrje dhe është për një periudhë jo më pak se 12 muaj dhe jo më shumë se 36 muaj.
- b. Kohëzgjatja e financimit përcaktohet në mënyrë të pavarur nga kohëzgjatja akademike e programit të doktoratës. Financimi mbulon vetëm aktivitetet dhe shpenzimet e miratuara që realizohen gjatë periudhës së financimit, në përputhje me kushtet e përcaktuara në kontratën e financimit.
- c. Fondi total i financimit të skemës përcaktohet në çdo thirrje në përputhje me buxhetin në dispozicion të AKKSHI-së për vitin përkatës, në zërin buxhetor “Fonde për projekte për studime të doktoratës”.
- d. Financimi maksimal për një doktoraturë miratohet nga BA i AKKSHI dhe përcaktohet në çdo thirrje.

1.10. Buxheti, shpenzimet e pranueshme dhe të papranueshme

- a. Buxheti në dispozicion të këtij programi është buxheti i AKKSHI-së për vitin përkatës, në zërin buxhetor "Fonde për projekte për studime të doktoratës", i miratuar me Vendim të Bordit të Administrimit të AKKSHI-së;
- b. Vlera maksimale e financimit për të gjitha vitet vendoset në çdo thirrje sipas vendimit të BA.
- c. Çdo kosto duhet të jetë e nevojshme, e arsyeshme, e identifikueshme, e dokumentuar dhe e kryer brenda periudhës kontraktore. Buxheti dallon grantin AKKSHI, kontributin industrial dhe burimet e tjera, duke treguar njësinë, sasinë, çmimin, aktivitetin dhe vitin.
- d. Në përputhje me legjislacionin dhe rregullat financiare në fuqi, si dhe brenda kufijve të buxhetit të miratuar për këtë program, mund të konsiderohen të pranueshme për financim kategoritë e mëposhtme të shpenzimeve:
 - Materiale kërkimore – materiale, reagentë, mostra, komponentë teknikë, mjete konsumi dhe media të nevojshme për kryerjen e eksperimenteve dhe analizave, realizimin e prototipeve, punën në terren, kampionimin, matjen, si dhe mbledhjen, përpunimin, dokumentimin dhe arkivimin e të dhënave kërkimore. Përfshihen edhe materiale të tjera të konsumueshme, përfshirë materiale kancelarie, kur lidhen drejtpërdrejt me metodologjinë dhe aktivitetet e projektit, janë të argumentuara dhe parashikohen në buxhetin e miratuar
 - tarifa për kryerje të analizave, testimeve, eksperimenteve;
 - tarifa për blerje ose akses në baza të dhënash;
 - tarifa për blerje/qera software dhe licenca;
 - tarifa për përdorim të infrastrukturës kërkimore;
 - mobilitet kërkimor brenda vendit;
 - mobilitet kërkimor jashtë vendit;
 - tarifa për pjesëmarrje në konferenca;
 - tarifa për publikime shkencore në revista të indeksuara në Scopus, quartile Q1 ose Q2;
 - mbështetje për angazhimin kërkimor industrial (vetëm Kategoria B)
- e. Konsiderohen të papranueshme për financim dhe nuk mbulohen nga fondet e programit, shpenzimet që:
 - kryhen jashtë periudhës së përcaktuar në kontratën e financimit;
 - nuk kanë lidhje të drejtpërdrejtë dhe të justifikuar me realizimin e aktiviteteve dhe objektivave të projektit të miratuar;
 - janë financuar ose mbulohen nga një burim tjetër publik për të njëjtin aktivitet ose për të njëjtin objekt shpenzimi;
 - nuk janë në përputhje me legjislacionin në fuqi për menaxhimin e financave publike, rregullat financiare dhe aktet e tjera në fuqi që rregullojnë përdorimin e fondeve publike;
 - nuk janë të parashikuara në buxhetin e miratuar të projektit ose nuk janë autorizuar në përputhje me procedurat e përcaktuara nga AKKSHI.
- f. Për secilën thirrje për aplikim, AKKSHI përcakton shprehimisht, ndërmjet kategorive të shpenzimeve të përcaktuara në germen d të këtij paragrafi, llojet e shpenzimeve të pranueshme për financim dhe kufijtë përkatës, sipas objektit dhe kushteve të thirrjes.

II. UDHËZUESI PROCEDURAL

2.1. Cikli procedural

Procesi kryhet përmes fazave të mëposhtme. AKKSHI administron procesin dhe siguron gjurmueshmërinë dokumentare të çdo faze.

Përpara publikimit, AKKSHI përgatit dosjen e programimit me fondet A dhe B, prioritetet, tavanet, modelin e financimit, matricën e vlerësimit, rregullat e fondit të mbetur, kalendarin dhe formatet operative. Publikimi bëhet vetëm pas miratimit nga organet kompetente dhe verifikimit të përputhshmërisë ligjore e buxhetore.

Faza	Veprimi	Përgjegjës kryesor	Evidenca
Programimi	Përcaktimi i fondit, numrit të doktoraturave, kohëzgjatjes dhe prioritetëve	AKKSHI/ Ministria	Udhëzues i miratuar me vendim të BA të AKKSHI
Thirrja	Publikimi i kushteve, kriteve, buxhetit dhe afateve	AKKSHI	Thirrja e miratuar me vendim të BA të AKKSHI
Informimi/ Orientimi	Planifikim, njoftim dhe zhvillim ditëve/sesioneve informative	AKKSHI/IAL	Kalendari i aktiviteteve informative; njoftimet; materialet prezantuese
Aplikimi	Dorëzimi i projektit nga IAL	IAL + partneri	Dosja e aplikimit
Kontrolli administrativ	Pranueshmëria, dokumentet, financimi i dyfishtë, konfliktet	AKKSHI	Listë kontrolli
Vlerësimi	Vlerësimi me pikë	Ekspertët	Formularët e vlerësimit
Renditja	Lista sipas pikëve	AKKSHI	Lista rankuese në përfundim të vlerësimit
Vendimi për financim	Vendimmarrja sipas kompetencës së organit përkatës	AKKSHI/BA	Vendimi i BA të AKKSHI
Njoftimi dhe rishqyrtimi	Njoftimi dhe trajtimi i ankimimeve	AKKSHI/BA	Njoftimet dhe përgjigjet
Kontraktimi	Hartimi, miratimi i kontratës së financimit nga BA dhe lidhja e kontratës	AKKSHI/IAL	Kontrata e financimit e nënshkruar nga palët
Aktivizimi	Regjistrimi/konfirmimi i doktorantit, verifikimi i kushteve të financimit dhe përcaktimi i gjendjes fillestare (baseline)	IAL/AKKSHI	Gjendja fillestare e plotësuar (Aneks 18)
Disbursimi	Pagesat sipas kushteve të marrëveshjes	AKKSHI/IAL	Dokumente financiare
Monitorimi	Progres akademik, kërkimor, industrial dhe financiar	AKKSHI/IAL	Raporte
Mbyllja	Rezultatet, kontrolli financiar dhe arkivimi	AKKSHI/IAL	Raport final + listë kontrolli përfundimtare
Vlerësimi pas përfundimit të projektit	Ndikimi pas 12 muajsh	AKKSHI	Raporti i impaktit

2.2. Publikimi i thirrjes

- a. Thirrja për aplikime, e miratuar me vendim të BA së AKKSHI-së publikohet në faqen zyrtare të Ministrisë së Arsimit, të AKKSHI si dhe në të gjitha mediat sociale të tyre.
- b. Thirrja për aplikime qëndron e hapur jo më pak se një periudhë prej 30 (tridhjetë) ditësh kalendarike nga data e publikimit të saj në faqen zyrtare të AKKSHI-së.
- c. Në thirrje përcaktohen në mënyrë të qartë data e hapjes së aplikimeve, data e përfundimit të afatit, mënyra e aplikimit dhe dokumentacioni që duhet të paraqitet.
- d. Thirrja për Aplikim dhe çdo ndryshim i mundshëm ose sqarim i saj publikohen në mënyrë transparente, në përputhje me legjislacionin dhe procedurat në fuqi.
- e. Aplikimet e paraqitura pas përfundimit të afatit nuk pranohen dhe nuk kalojnë në fazën e kontrollit administrativ, përveç rasteve të shtyrjes së afatit të përcaktuar shprehimisht nga AKKSHI.

2.3. Informimi dhe orientimi

- a. Gjatë periudhës që thirrja qëndron e hapur, AKKSHI, në bashkëpunim me IAL-të, zhvillon aktivitete informuese dhe orientuese për aplikantët potencialë.
- b. Aktivitetet informuese mund të organizohen në formën e ditëve informuese, sesioneve prezantuese, takimeve orientuese ose formave të tjera të komunikimit të përcaktuara nga AKKSHI.
- c. Aktivitetet kanë për qëllim informimin e aplikantëve mbi objektivat dhe fushën e thirrjes, kriteret e pranueshmërisë, procedurën e aplikimit, dokumentacionin e kërkuar, kriteret e vlerësimit, kategoritë e shpenzimeve të pranueshme dhe detyrimet që lidhen me financimin.
- d. AKKSHI përcakton dhe publikon, sipas rastit, kalendarin, mënyrën e zhvillimit dhe materialet orientuese të aktiviteteve informative.
- e. Informimi dhe orientimi nuk përbëjnë pjesë të procesit të vlerësimit dhe nuk krijojnë përparësi për asnjë aplikant.
- f. Pyetjet dhe sqarimet me interes të përgjithshëm, të paraqitura gjatë aktiviteteve informative, dokumentohen dhe, kur është e nevojshme, publikohen në mënyrë të barabartë për të gjithë aplikantët.

2.4. Aplikimi

- a. Aplikimi për financim në kuadër të Programit për Financimin e Studimeve të Doktoratës paraqitet në rrugë zyrtare në AKKSHI nga IAL-ja ku studenti doktorale është i regjistruar në ciklin e tretë të studimeve "Doktoratë".
- b. Aplikimi paraqitet vetëm nëpërmjet mënyrës së përcaktuar në thirrjen për aplikim. Forma, dokumentacioni, formati i skedarëve dhe mënyra e dorëzimit përcaktohen në dokumentacionin e thirrjes dhe anekset e këtij udhëzuesi.
- c. IAL-ja aplikuese ka përgjegjësinë për të përcjellë në AKKSHI listën emërore të studentëve të saj doktorale së bashku me gjithë dokumentacionin e kërkuar në thirrjen për aplikim të AKKSHI-së.
- d. Për çdo doktorant paraqitet një projekt kërkimor i veçantë. I njëjti projekt nuk mund të paraqitet në më shumë se një aplikim në kuadër të së njëjtës thirrje.

Kandidati konkurron vetëm në një kategori në të njëjtën thirrje. Kategoria deklarohet në dorëzim; mungesa e partneritetit B nuk sjell kalim automatik në A pas mbylljes. Bashkëpunimet vullnetare të kategorisë A nuk barazohen me doktoraturë industriale.

- e. Paketa e aplikimit përmban, së paku:
- formularin e aplikimit sipas modelit të AKKSHI-së;
 - projekt-propozimin kërkimor të doktoraturës, të miratuar nga struktura përkatëse e IAL-së dhe të nënshkruar nga udhëheqësi shkencor;
 - dokumentin që vërteton regjistrimin/pranimin e doktorantit në programin e studimeve të doktoratës;
 - CV-në e doktorantit;
 - CV-në e udhëheqësit shkencor, kur kërkohet nga thirrja;
 - planin e punës dhe kalendarin e zbatimit të projektit;
 - formularin e buxhetit sipas modelit të AKKSHI-së;
 - deklaratën për mungesën e financimit të dyfishtë;
 - deklaratat për integritetin shkencor, konfliktin e interesit dhe respektimin e kërkesave etike, sipas rastit;
 - çdo dokumentacion tjetër të përcaktuar në thirrjen për aplikim.
- f. Dokumentet shtesë për kategorinë B:
- dokumentin e regjistrimit të partnerit industrial, së bashku me përshkrimin e veprimtarisë së tij dhe të kapaciteteve relevante për realizimin e projektit kërkimor;
 - marrëveshja IAL – industri nëse kjo është nënshkruar në momentin e aplikimit, ose projekt-marrëveshjen përkatëse sipas formatit të AKKSHI-së (Aneks 7);
 - planin e kontributit të partnerit industrial, sipas Aneksit 8, duke përcaktuar natyrën, vlerën dhe metodologjinë e vlerësimit të kontributit në natyrë, sipas rregullave të përcaktuara në Udhëzues;
 - deklaratën e mentorit industrial, sipas Aneksit 9, të shoqëruar me dokumentacionin/informacionin për përvojën dhe ekspertizën e tij relevante për fushën e kërkimit;
 - planin e angazhimit në mjedisin industrial, sipas formatit të AKKSHI-së (Aneks 10);
 - deklarin e çdo financimi tjetër publik ose burimi tjetër financiar të siguar nga partneri industrial për të njëjtin aktivitet, projekt ose objekt financimi, me qëllim shmangien e financimit të dyfishtë;
 - CV e mentorit industrial;
 - çdo dokumentacion tjetër të përcaktuar në thirrjen për aplikim.
- g. IAL-ja është përgjegjëse për verifikimin paraprak të:
- statusit të doktorantit;
 - regjistrimit në programin e doktoratës;
 - miratimit institucional të projektit kërkimor;
 - përcaktimit të udhëheqësit shkencor;
 - plotësisë dhe saktësisë së dokumentacionit të paraqitur.
 - paraqitjen e aplikimit në kohë dhe sipas kërkesave të AKKSHI-së
- h. Aplikimi konsiderohet i dorëzuar vetëm pas përfundimit të procedurës së aplikimit dhe marrjes së konfirmimit të regjistrimit/protokollimit nga AKKSHI.
- i. Dokumentet e paraqitura pas përfundimit të afatit nuk pranohen, përveç rasteve kur AKKSHI vendos zgjatjen e afatit sipas kushteve të përcaktuara në thirrje.
- j. Aplikimet që nuk plotësojnë kriteret e përcaktuara për pranueshmërinë administrative nuk kalojnë në fazën e vlerësimit shkencor/teknik.

- k. Çdo komunikim zyrtar lidhur me aplikimin, përfshirë kërkesat për sqarime, njoftimet për rezultatet dhe vendimarrjen, kryhet në mënyrën e përcaktuar në thirrje dhe në dokumentacionin zyrtar të AKKSHI-së.
- l. Dokumentacioni i aplikimit dhe i gjithë procesi i administrimit të tij ruhen dhe administrohen në përputhje me rregullat për administrimin e dokumentacionit, transparencën, konfidencialitetin, mbrojtjen e të dhënave dhe gjurmën e auditimit.
- m. Përgjegjësia për përmbajtjen shkencore të projekt-propozimit dhe vërtetësinë e informacionit të paraqitur i takon aplikantit institucional, doktorantit dhe, sipas kompetencës, udhëheqësit shkencor.
- n. Për kategorinë B, aplikimi nuk konsiderohet konkurrues vetëm për shkak të ekzistencës formale të një partneri industrial.

2.5. Kontrolli administrativ

- a. Pas mbylljes së thirrjes, AKKSHI kryen kontrollin administrativ të aplikimeve, me qëllim verifikimin e përmbushjes së kërkesave formale dhe të dokumentacionit të detyrueshëm.
- b. Kontrolli administrativ kryhet nga struktura përgjegjëse në AKKSHI dhe verifikon:
 - dorëzimin brenda afatit;
 - plotësimin e formularëve;
 - dokumentacionin e detyrueshëm;
 - pranueshmërinë e aplikantit;
 - pranueshmërinë e kandidatit;
 - përputhjen me kategorinë e zgjedhur;
 - dokumentacionin e partneritetit industrial për kategorinë B;
 - buxhetin;
 - deklaratën No Double Funding;
 - deklaratat për konfliktin e interesit;
 - kërkesat e tjera formale të thirrjes.
- c. AKKSHI nuk kryen vlerësimin e meritës shkencore të aplikimeve.
- d. Kontrolli administrativ përmbyllet me hartimin e listës së aplikimeve të pranueshme dhe të papranueshme për vijimin në fazën e vlerësimit shkencor/teknik.

2.6. Vlerësimi i cilësisë dhe meritës së projektit kërkimor

- a. Aplikimet që kanë kaluar fazën e kontrollit administrativ vijnë në fazën e vlerësimit të cilësisë dhe meritës së projektit kërkimor.
- b. Vlerësimi i cilësisë dhe meritës së projektit kërkimor kryhet nga ekspertë të jashtëm, të pavarur dhe me ekspertizë të përshtatshme për fushën e aplikimit.
- c. Identifikimi dhe përzgjedhja e ekspertëve të jashtëm kryhet nëpërmjet thirrjes për ekspertë, ndërsa angazhimi i tyre bëhet pas miratimit të listës përfundimtare të ekspertëve nga Bordi i Administrimit të AKKSHI-së.
- d. Për çdo aplikim angazhohen të paktën dy ekspertë të pavarur, të përzgjedhur në përputhje me fushën shkencore të doktoraturës dhe me ekspertizë të përshtatshme për metodologjinë e propozuar, komponentin teknologjik dhe/ose inovativ dhe, kur është e zbatueshme, komponentin industrial të projektit.
- e. Në rastet kur konstatohen diferencë prej më shumë se 15 pikësh në pikëzimin total ndërmjet vlerësimeve individuale, AKKSHI mund të ngrejë një Komision Vlerësimi (Ad

Hoc), i cili nuk rivlerëson projektin nga e para, por shqyrton, analizon dhe konsolidon vlerësimet e ekspertëve dhe, kur është e nevojshme, jep një qëndrim të arsyetuar për zgjidhjen e mospërputhjeve.

f. Ekspertët e jashtëm kanë këto detyra:

- të shqyrtojnë dhe vlerësojnë në mënyrë të pavarur aplikimin dhe projekt-propozimin kërkimor, në përputhje me kriteret dhe metodologjinë e vlerësimit të përcaktuar në këtë udhëzues;
- të vlerësojnë cilësinë dhe ekselencën shkencore të projektit, qartësinë e problemit kërkimor, objektivat, risinë dhe kontributin e pritshëm shkencor;
- të vlerësojnë përshtatshmërinë dhe qëndrueshmërinë e metodologjisë, realizueshmërinë e planit të punës dhe përputhjen e burimeve me objektivat e projektit;
- të vlerësojnë kompetencën dhe përvojën e doktorantit dhe të udhëheqësit shkencor, në masën e parashikuar nga kriteret e thirrjes;
- të vlerësojnë planin e publikimeve, ndërkombëtarizimit, mobilitetit, menaxhimit të të dhënave, etikës dhe integritetit shkencor, sipas rastit;
- të verifikojnë, në kuadër të vlerësimit të tyre, nëse buxheti i propozuar është i arsyeshëm, i justifikuar dhe në përputhje me aktivitetet dhe rezultatet e parashikuara;
- të japin pikëzimin për secilin kriter dhe nënkriter, sipas matricës së miratuar të vlerësimit pjesë e këtij udhëzuesi;
- të hartojnë dhe dorëzojnë raportin individual të vlerësimit, duke dhënë për çdo kriter një vlerësim të argumentuar dhe rekomandime, sipas rastit;
- të respektojnë konfidencialitetin, pavarësinë, paanshmërinë dhe integritetin e procesit të vlerësimit;
- të deklarojnë çdo konflikt interesi real, të mundshëm ose të perceptuar dhe të tërhiqen nga vlerësimi kur ekzistojnë rrethana që çenojnë pavarësinë e tyre;
- të mos kontaktojnë drejtpërdrejt aplikantin, doktorantin, udhëheqësin shkencor ose institucionin aplikues lidhur me përmbajtjen e aplikimit gjatë procesit të vlerësimit;
- të respektojnë afatet e përcaktuara nga AKKSHI për përfundimin dhe dorëzimin e vlerësimit;
- të mos përdorin, kopjojnë, shpërndajnë ose bëjnë publike të dhëna, ide, rezultate apo dokumente të përfshira në aplikimet që u janë vënë në dispozicion;
- të njoftojnë menjëherë AKKSHI-në për çdo rrethanë që mund të ndikojë në objektivitetin, konfidencialitetin ose cilësinë e vlerësimit.

g. Pas përfundimit të vlerësimit individual, ekspertët:

- përfundojnë dhe dorëzojnë vlerësimin brenda afatit të përcaktuar në aktin e angazhimit dhe, në çdo rast, brenda afatit të përcaktuar nga AKKSHI për zhvillimin e procesit të vlerësimit;
- dorëzojnë pranë AKKSHI-së raportin e plotë dhe të arsyetuar të vlerësimit, së bashku me pikëzimin përkatës;
- japin, sipas rastit, sqarime ose argumentime shtesë për vlerësimin e kryer, kur kërkohen nga AKKSHI;
- shqyrtojnë dhe komentojnë, kur kërkohet, mospërputhjet e konsiderueshme ndërmjet vlerësimeve individuale, pa cenuar pavarësinë e vlerësimit fillestar;
- marrin pjesë, kur ftohen nga AKKSHI, në procesin e konsolidimit të vlerësimeve, me qëllim sqarimin e diferencave të konsiderueshme ndërmjet vlerësimeve;

- në rast të ngritjes së Komisionit të Vlerësimit, ofrojnë sqarimet teknike ose shkencore që kërkohen për shqyrtimin dhe konsolidimin e vlerësimeve;
 - ruajnë konfidencialitetin e procesit dhe të çdo informacioni të marrë në kuadër të vlerësimit edhe pas përfundimit të angazhimit të tyre;
 - nuk komunikojnë me aplikantët, doktorantët ose udhëheqësit shkencorë lidhur me rezultatin e vlerësimit, përveç rasteve kur komunikimi autorizohet shprehimisht nga AKKSHI;
 - konfirmojnë përfundimin e detyrës së tyre dhe dorëzimin e të gjithë dokumentacionit të lidhur me vlerësimin.
 - të përmbushin çdo detyrim tjetër të përcaktuar në kontratën e lidhur me AKKSHI-në, si dhe në aktet dhe dokumentet përkatëse që rregullojnë procesin e vlerësimit.
- h. Ekspertët deklarojnë konfliktin e interesit përpara nisjes së procesit të vlerësimit dhe gjatë tij dhe mbajnë përgjegjësi individuale në rast mosdeklarimi.

2.7. Renditja dhe përzgjedhja e aplikimeve

- a. Aplikimet që plotësojnë kushtet e pranueshmërisë i nënshtrohen vlerësimit dhe renditen veçmas për kategorinë A dhe kategorinë B, sipas rezultatit total të përfituar, në rend zbritës të pikëve.
- b. 70 (shtatëdhjetë) pikë nga 100 (njëqind) përcaktohen si prag referues i vlerësimit.
- c. Përzgjedhja e aplikimeve për financim bëhet në bazë të renditjes së përcaktuar nga vlerësimi dhe brenda fondit të miratuar dhe të disponueshëm për programin.
- d. Nëse numri i aplikimeve që plotësojnë kushtet për financim, sipas renditjes së përcaktuar nga vlerësimi, nuk mundëson përdorimin e plotë të fondit të miratuar për programin, pjesa e papërdorur e fondit mund të përdoret për financimin e aplikimeve të tjera, në përputhje me një metodologji të miratuar nga Bordi i Administrimit.
- e. Metodologjia e miratuar nga Bordi i Administrimit të AKKSHI, hartuar dhe propozuar nga AKKSHI, pas përfundimit të vlerësimit administrativ dhe atij shkencor e teknik, shërben për vendimin për financimin e aplikimeve nga Bordi i Administrimit i AKKSHI-t. Gjithashtu, metodologjia përcakton mënyrën e përdorimit të fondit të mbetur, duke respektuar rezultatet e vlerësimit, renditjen e aplikimeve, cilësinë dhe realizueshmërinë e projekteve, si dhe parimet e transparencës, objektivitetit dhe trajtimit të barabartë.

2.8. Vendimi për financim

- a. Vendimi për financimin e aplikimeve merret nga Bordi i Administrimit i AKKSHI-së mbi bazën e renditjes përfundimtare të aplikimeve dhe brenda kufirit të fondit të miratuar për programin dhe kategorinë përkatëse.
- b. Bordi i Administrimit vendos për financimin e aplikimeve sipas renditjes së përcaktuar në pikën 2.7 “Renditja dhe përzgjedhja e aplikimeve”.
- c. Kur fondi i miratuar nuk përdoret plotësisht për shkak të numrit të aplikimeve që plotësojnë kushtet për financim, pjesa e papërdorur e fondit përdoret për financimin e aplikimeve të tjera të renditura, sipas metodologjisë së miratuar nga Bordi i Administrimit, në përputhje me parimet dhe kriteret e përcaktuara në këtë Udhëzues.
- d. Vendimi për financim, së bashku me listën përfundimtare të aplikimeve të përzgjedhura dhe shumën e financimit për secilin aplikim, publikohet në faqen zyrtare të AKKSHI- së dhe i komunikohet zyrtarisht IAL-ve përkatëse.

- e. Vendimi i Bordit të Administrimit dhe dokumentacioni që mbështet procesin e përzgjedhjes dhe financimit administrohen dhe ruhen në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe rregullat e administrimit të dokumentacionit të AKKSHI-së.

2.9. Njoftimi i rezultateve dhe publikimi i fituesve

- a. Pas miratimit të listës së fituesve nga Bordi i Administrimit i AKKSHI-së, AKKSHI njofton me postë elektronike IAL-të për rezultatet e procesit të vlerësimit dhe financimit.
- b. Njoftimi i dërguar IAL-së përmban:
 - listën e aplikimeve të miratuara për financim;
 - shumën e financimit të miratuar për secilin aplikim;
 - afatet dhe procedurat për vijimin e procesit;
 - dokumentacionin që duhet të paraqitet nga IAL-ja për përfundimin e procedurave të financimit;
 - çdo kërkesë tjetër të përcaktuar në thirrjen për aplikim ose në aktet përkatëse të AKKSHI-së.
- c. AKKSHI njofton në mënyrë individuale të gjithë IAL-të përkatëse për rezultatin e aplikimit të tyre.
- d. Njoftimi i aplikantëve fitues përmban, të paktën, vendimin për financim, shumën e miratuar, kushtet kryesore të financimit dhe hapat e mëtejshëm për lidhjen e marrëveshjes së financimit.
- e. Njoftimi i aplikantëve jofitues përmban, të paktën, informacionin mbi rezultatin e aplikimit, statusin e tij në renditjen përfundimtare dhe informacionin mbi të drejtën dhe afatin për paraqitjen e ankesës, sipas legjislacionit në fuqi dhe kushteve të përcaktuara në thirrjen për aplikim.
- f. Në rastet kur parashikohet në thirrjen për aplikim ose në procedurat e AKKSHI-së, aplikantëve u vihet në dispozicion edhe informacioni për rezultatin e vlerësimit, në masën që lejohet nga rregullat e konfidencialitetit dhe mbrojtjes së të dhënave personale.
- g. AKKSHI publikon në faqen zyrtare listën përfundimtare të aplikimeve të financuara, pas marrjes së vendimit përkatës. Publikimi përmban informacionin e përcaktuar në dokumentet e thirrjes dhe kryhet në përputhje me legjislacionin për mbrojtjen e të dhënave personale.
- h. Publikimi i rezultateve nuk përfshin të dhëna konfidenciale të aplikimeve, identitetin e ekspertëve, përmbajtjen e raporteve individuale të vlerësimit ose të dhëna të tjera të mbrojtura me ligj.
- i. Njoftimi individual i rezultateve dhe publikimi i listës përfundimtare dokumentohen nga AKKSHI dhe ruhen si pjesë e dokumentacionit të procesit të financimit.

2.10. Kontraktimi i financimit

- a. Për projektet e përzgjedhura fituese lidhet kontratë financimi ndërmjet AKKSHI-së dhe subjektit përfitues.
Kontrata identifikon projektin, kandidatin, kategorinë, grantin total, planin vjetor, periudhën e shpenzimeve, rezultatet dhe afatet. Modeli bazë është i njëjtë për A dhe B; për B shtohet marrëveshja industriale dhe plani i kontributit. Kushtet nuk negocohen në mënyrë që të ndryshojnë rezultatet e konkurrit.

- b. Për kategorinë B, marrëdhënia ndërmjet IAL-së dhe partnerit industrial duhet të rregullohet gjithashtu me marrëveshje të posaçme ose pjesë integrale të kontratës së financimit.
- c. Kontrata e financimit përcakton:
 - i. objektin;
 - ii. shumën;
 - iii. kohëzgjatjen;
 - iv. planin e punës;
 - v. rezultatet;
 - vi. detyrimet e palëve;
 - vii. monitorimin;
 - viii. raportimin;
 - ix. IP-në;
 - x. publikimet;
 - xi. konfidencialitetin;
 - xii. etikën;
 - xiii. No Double Funding;
 - xiv. ndryshimet;
 - xv. pezullimin;
 - xvi. përfundimin;
 - xvii. rikuperimin e fondeve;
 - xviii. ruajtjen e dokumentacionit;
 - xix. mekanizmat e kontrollit nga autoritetet kompetente.
 - xx. çdo element tjetër që mund të konsiderohet i nevojshëm nga palët.

2.11. Aktivizimi dhe disbursimi i financimit

- a. Aktivizimi i financimit kryhet pas marrjes së vendimit për financim dhe lidhjes së marrëveshjes së financimit ndërmjet AKKSHI-së dhe institucionit përfitues.
- b. Për aktivizimin e financimit, institucioni përfitues paraqet dokumentacionin e kërkuar për regjistrimin dhe konfirmimin e statusit të doktorantit, si dhe dokumentacionin tjetër të përcaktuar në marrëveshjen e financimit dhe në thirrjen për aplikim.
- c. AKKSHI verifikon përmbushjen e kushteve të përcaktuara për aktivizimin e financimit dhe, së bashku me institucionin përfitues, dokumenton gjendjen fillestare (baseline) të projektit, e cila shërben si pikë reference për matjen e progresit dhe të rezultateve gjatë zbatimit të tij.
- d. Gjendja fillestare përfshin, sipas rastit, statusin akademik të doktorantit, fazën e zhvillimit të doktoraturës, objektivat dhe aktivitetet e miratuara, rezultatet e arritura deri në momentin e aktivizimit, planin e punës, treguesit fillestarë dhe burimet e financimit.
- e. Disbursimi i fondit nga AKKSHI te IAL-ja përfituese kryhet në përputhje me marrëveshjen e financimit dhe procedurat financiare në fuqi dhe nuk lidhet me pagesa me këste sipas progresit shkencor të doktorantit.
- f. Pas marrjes së fondit, IAL-ja është përgjegjëse për administrimin dhe përdorimin e tij në përputhje me buxhetin e miratuar, kushtet e marrëveshjes së financimit, rregullat financiare në fuqi dhe aktivitetet e miratuara të projektit kërkimor.

- g. Përdorimi i fondit nga IAL-ja dhe përmbushja e aktiviteteve dhe rezultateve të projektit i nënshtrohen monitorimit dhe raportimit sipas kushteve të përcaktuara në këtë Udhëzues dhe në marrëveshjen e financimit.
- h. Mospërmbushja e detyrimeve kontraktore, përdorimi i fondeve për qëllime të papranueshme ose mosjustifikimi i shpenzimeve mund të sjellë marrjen e masave të parashikuara në marrëveshjen e financimit dhe kuadrin ligjor në fuqi, përfshirë, sipas rastit, kthimin e fondeve.
- i. Procedurat, afatet, dokumentacioni dhe kushtet specifike për disbursim përcaktohen në kontratën e financimit dhe në dokumentet e thirrjes.

2.12. Monitorimi dhe raportimi

- a. Monitorimi i zbatimit të projekteve të financuara në kuadër të këtij Udhëzuesi kryhet nga AKKSHI, me qëllim verifikimin e progresit të projektit, përmbushjes së objektivave dhe rezultateve të miratuara, si dhe përdorimit të financimit në përputhje me qëllimin dhe kushtet e financimit.
- b. Monitorimi kryhet mbi bazën e projektit të miratuar, planit të punës, treguesve të përcaktuar, gjendjes fillestare (baseline), marrëveshjes së financimit dhe dokumentacionit përkatës të raportimit.
- c. Monitorimi i kryer nga AKKSHI nuk përbën auditim financiar dhe nuk zëvendëson kontrollet, verifikimet dhe përgjegjësitë financiare të institucionit përfitues, sipas legjislacionit në fuqi.

Në kuadër të monitorimit, AKKSHI mund të kryejë, sipas rastit:

- I. shqyrtimin e raporteve periodike të progresit dhe raporteve përfundimtare;
 - II. shqyrtimin e dokumentacionit mbështetës të paraqitur nga institucioni përfitues;
 - III. zhvillimin e takimeve të monitorimit me institucionin përfitues, doktorantin dhe, sipas rastit, udhëheqësin shkencor;
 - IV. verifikimin e përmbushjes së etapave dhe objektivave të përcaktuara në projekt;
 - V. verifikimin e rezultateve dhe produkteve të parashikuara në projekt;
 - VI. krahasimin e progresit dhe rezultateve të realizuara me planin e punës, objektivat dhe treguesit e miratuar;
 - VII. verifikimin e përmbushjes së detyrimeve të partnerëve, kur projekti parashikon bashkëpunim me partnerë të jashtëm ose industrialë;
 - VIII. identifikimin e problematikave, vonesave ose devijimeve nga plani i miratuar;
 - IX. dhënien e rekomandimeve për përmirësimin e zbatimit të projektit;
 - X. përcaktimin dhe ndjekjen e masave korrigjuese, kur konstatohen mospërputhje ose mangësi në zbatimin e projektit.
- d. Institucioni përfitues është përgjegjës për paraqitjen në kohë dhe në formën e kërkuar të raporteve dhe dokumentacionit mbështetës, si dhe për saktësinë, plotësinë dhe vërtetësinë e informacionit të raportuar.
 - e. Në rast të konstatimit të devijimeve nga objektivat, plani i punës, treguesit ose kushtet e marrëveshjes së financimit, AKKSHI mund t'i kërkojë institucionit përfitues marrjen e masave korrigjuese dhe paraqitjen e informacionit ose dokumentacionit shtesë brenda afatit të përcaktuar.
 - f. Rezultatet e monitorimit dokumentohen dhe administrohen nga AKKSHI dhe përdoren për vlerësimin e ecurisë së projektit, për përmirësimin e zbatimit të tij dhe, sipas rastit,

për marrjen e masave të parashikuara në marrëveshjen e financimit dhe në kuadrin ligjor në fuqi.

- g. Procedurat, periodiciteti, formatet e raportimit, treguesit e monitorimit dhe dokumentacioni mbështetës përcaktohen nga AKKSHI.
- h. Raportimi periodik i progresit kryhet mbi bazë kërkesë të AKKSHI-së dhe sipas formateve standard të miratuara prej saj.
- i. Përfituesi (studenti doktoral përmes IAL-së) është i detyruar të dorëzojë raportin përfundimtar brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve kalendarike nga përfundimi i periudhës së financimit. Afati dhe kërkesat për raportimin përfundimtar përcaktohen në kontratën e financimit, sipas formateve standarde të AKKSHI-së dhe janë detyruese për përfituesin.

2.13 Mbyllja dhe vlerësimi pas përfundimit të projektit

- a. Projekti konsiderohet i mbyllur pas:
 - i. përfundimit të aktiviteteve të miratuara;
 - ii. dorëzimit të raportit përfundimtar;
 - iii. dorëzimit të dokumentacionit të kërkuar;
 - iv. verifikimit të rezultateve;
 - v. trajtimit të çdo mase korrigjuese;
 - vi. përfundimit të detyrimeve financiare sipas marrëveshjes;
 - vii. dokumentimit të rezultateve dhe evidencave.
 - viii. konfirmimit zyrtar nga AKKSHI për përfundimin e marrëdhënies kontraktuale
- b. Për kategorinë B, mbyllja duhet të përfshijë edhe vlerësimin e bashkëpunimit me partnerin industrial dhe përdorimit/transferimit të rezultateve
- c. Mbyllja e projektit kryhet nga AKKSHI pas shqyrtimit të raportit përfundimtar shkencor dhe financiar, dokumentacionit mbështetës dhe rezultateve të realizuara, në përputhje me kërkesat e përcaktuara në marrëveshjen e financimit.
- d. Në kuadër të mbylljes verifikohet, sipas rastit:
 - i. përmbushja e objektivave dhe aktiviteteve të miratuara;
 - ii. realizimi i rezultateve dhe treguesve të përcaktuar;
 - iii. përdorimi i financimit për qëllimet dhe aktivitetet e miratuara;
 - iv. dorëzimi dhe plotësia e dokumentacionit përfundimtar;
 - v. përmbushja e detyrimeve të tjera kontraktore.
- e. Në rast se konstatohen rezultate të parealizuara, detyrime të papërmbushura ose mospërputhje të tjera, AKKSHI përcakton masat që duhet të ndërmerren nga institucioni përfitues, në përputhje me marrëveshjen e financimit dhe kuadrin ligjor në fuqi.
- f. Vlerësimi pas përfundimit të projektit kryhet në përputhje me metodologjinë e përcaktuar nga AKKSHI, pas përfundimit të projektit, me qëllim vlerësimin e rezultateve dhe ndikimit të financimit publik përtej periudhës së zbatimit të projektit.
- g. Vlerësimi pas përfundimit të projektit kryhet, si rregull, 12 (dymbëdhjetë) muaj pas datës së mbylljes së projektit, me qëllim vlerësimin e rezultateve, qëndrueshmërisë dhe ndikimit të financimit publik përtej periudhës së zbatimit të projektit.
- h. Vlerësimi pas përfundimit të projektit mund të përfshijë:
 - i. qëndrueshmërinë e rezultateve të kërimit;
 - ii. përdorimin dhe zhvillimin e mëtejshëm të rezultateve të arritura;
 - iii. publikimet shkencore, produktet dhe rezultatet e tjera të projektit;

- iv. vijimin e aktivitetit kërkimor dhe zhvillimin akademik të doktorantit;
 - v. bashkëpunimet shkencore dhe ndërkombëtarizimin e rezultateve;
 - vi. ndikimin shkencor, institucional, ekonomik ose shoqëror, sipas natyrës së projektit;
 - vii. mobilizimin e burimeve të tjera dhe mundësitë për financim të mëtejshëm;
 - viii. çdo tregues tjetër të përcaktuar në marrëveshjen e financimit ose në thirrjen për aplikim.
- i. Institucioni përfitues dhe, sipas rastit, doktoranti kanë detyrimin t'i ofrojnë AKKSHI-së informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm për kryerjen e vlerësimit pas përfundimit të projektit, brenda afatit të përcaktuar nga AKKSHI.
 - j. Rezultatet e vlerësimit ex post përdoren për vlerësimin e efektivitetit dhe ndikimit të financimit publik, për përmirësimin e skemave të financimit dhe për hartimin e politikave dhe programeve të ardhshme të kërkimit shkencor.
 - k. Përfundimi i financimit nga AKKSHI dhe mbyllja e projektit nuk nënkuptojnë marrjen e përgjegjësisë nga AKKSHI për dhënien e gradës shkencore, e cila mbetet kompetencë e institucionit të arsimit të lartë, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

III. KËRKESA SPECIFIKE PËR KATEGORINË B

3.1. Partneriteti i detyrueshëm

- a. Aplikimi duhet të paraqitet nga një institucion i arsimit të lartë, në bashkëpunim me një partner industrial të pranueshëm.
- b. Partneriteti duhet të jetë substancial, funksional dhe i verifikueshëm.
- c. Një letër mbështetjeje me karakter të përgjithshëm ose një deklaratë që nuk përcakton angazhime konkrete të partnerit industrial nuk konsiderohet dokumentacion i mjaftueshëm për përmbushjen e kriterit të partneritetit industrial.

3.2. Elementet minimale të doktoraturës industriale

Projekti duhet të identifikojë qartë:

- i. problemin konkret industrial;
- ii. rëndësinë ekonomike, teknologjike ose shoqërore të problemit;
- iii. kontributin shkencor të doktoraturës;
- iv. mbikëqyrësin akademik;
- v. mentorin industrial;
- vi. rolin e secilës palë;
- vii. burimet dhe infrastrukturën në dispozicion;
- viii. të dhënat që do të përdoren;
- ix. kontributin financiar dhe/ose në natyrë të partnerit;
- x. rezultatet e pritshme;
- xi. planin e transferimit/përdorimit të rezultateve;
- xii. rregullat për pronësinë intelektuale;
- xiii. rregullat për konfidencialitetin;
- xiv. rregullat për publikimin e rezultateve;
- xv. mënyrën e dokumentimit të angazhimit industrial.

3.3. Evidencat e bashkëpunimit industrial

Në monitorim mund të përdoren, ndër të tjera:

- i. orët e mentorimit;
- ii. takimet e dokumentuara;
- iii. përdorimi i laboratorëve;
- iv. aksesimi i të dhënave;
- v. testimet;
- vi. prototipet;
- vii. raporte teknike;
- viii. pajisjet ose materialet e vëna në dispozicion;
- ix. kontributi financiar;
- x. ekspertiza e partnerit;
- xi. prova të përdorimit ose adoptimit të rezultateve

3.4. Bashkëfinancimi dhe partneri industrial

- a. Çdo projekt doktorature industriale duhet të realizohet në bashkëpunim me të paktën një partner industrial, i cili kontribuon në zbatimin e projektit kërkimor dhe në lidhjen e kërkimit me nevojat konkrete të industrisë.
- b. Partneri industrial duhet të jetë subjekt juridik, publik ose privat, që ushtron veprimtari ekonomike ose profesionale të lidhur me fushën e kërkimit të propozuar dhe që disponon kapacitetet e nevojshme për të realizuar angazhimet e parashikuara në projekt.
- c. Përfshirja e partnerit industrial dokumentohet në aplikim dhe formalizohet nëpërmjet marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet IAL-së dhe partnerit industrial dhe/ose dokumentacionit tjetër të kërkuar në thirrjen për aplikim.
- d. Partneri industrial përcakton në projekt:
 - i. rolin dhe përgjegjësitë e tij në zbatimin e projektit;
 - ii. kontributin financiar dhe/ose kontributin në natyrë;
 - iii. pajisjet, laboratorët, mjediset, të dhënat, materialet ose burimet e tjera që vë në dispozicion;
 - iv. ekspertizën profesionale dhe teknike që ofron;
 - v. mënyrën e përfshirjes në aktivitetet kërkimore dhe eksperimentale;
 - vi. rezultatet që synohet të përdoren ose të zhvillohen në mjedisin industrial.
- e. Bashkëfinancimi i partnerit industrial mund të jetë financiar ose në natyrë dhe duhet të jetë i lidhur drejtpërdrejt me realizimin e projektit të doktoraturës. Kontributi në natyrë mund të përfshijë, ndër të tjera, përdorimin e pajisjeve dhe laboratorëve, ofrimin e të dhënave, materialeve, software-ve, shërbimeve teknike, ekspertizës ose burimeve të tjera të dokumentueshme.
- f. Vlera dhe natyra e bashkëfinancimit përcaktohen në aplikim dhe pasqyrohen në marrëveshjen e financimit. Për kontributet në natyrë përcaktohet dhe dokumentohet vlera e tyre sipas metodës së përcaktuar në thirrjen për aplikim dhe dokumentet financiare përkatëse.
- g. Bashkëfinancimi i partnerit industrial nuk mund të përdoret për të financuar të njëjtën shpenzim ose aktivitet që financohet nga AKKSHI. Përfituesi dhe partneri industrial janë përgjegjës për shmangien e financimit të dyfishtë dhe për deklarimin e çdo burimi tjetër financimi të lidhur me projektin.
- h. Partneri industrial nuk mund të marrë përsipër kompetenca që i takojnë IAL-së lidhur me organizimin akademik, mbikëqyrjen akademike, vlerësimin e kandidatit ose dhënien e gradës shkencore. Përgjegjësia akademike për doktoraturën mbetet pranë IAL-së, në përputhje me legjislacionin në fuqi.
- i. Partneri industrial mund të ketë rol në përcaktimin e nevojave praktike të kërkimit, sigurimin e aksesit në infrastrukturë dhe të dhëna, testimin dhe validimin e rezultateve, si dhe në vlerësimin e zbatueshmërisë së tyre, pa cenuar pavarësinë shkencore dhe akademike të kandidatit.
- j. Çdo ndryshim në partnerin industrial, nivelin ose natyrën e bashkëfinancimit, rolin e partnerit ose angazhimet e tij, që ndikon në objektivat, strukturën ose zbatimin e projektit, i nënshtrohet njoftimit dhe, kur kërkohet, miratimit paraprak të AKKSHI-së, sipas kushteve të marrëveshjes së financimit.
- k. Mospërmbyllja e angazhimeve të deklaruara nga partneri industrial, kur ndikon në realizimin e projektit ose në kushtet mbi të cilat është dhënë financimi, i nënshtrohet masave të përcaktuara në marrëveshjen e financimit dhe në legjislacionin në fuqi.

3.5. Mbështetja për angazhimin kërkimor industrial

- a. Doktoranti i përfshirë në kategorinë e doktoraturës industriale përfiton mbështetje për angazhimin kërkimor industrial, në përputhje me fondin e miratuar për projektin.
- b. Mbështetja për angazhimin industrial financohet nga fondi i miratuar për projektin dhe transferohet nga AKKSHI tek institucioni përfitues, si pjesë përbërëse e fondit total të financimit, në përputhje me marrëveshjen e financimit dhe planin buxhetor të miratuar.
- c. AKKSHI nuk kryen pagesa të drejtpërdrejta ndaj doktorantit. Kryerja e pagesave ndaj doktorantit, nëse plotësohen kushtet për përfitimin e shtesës, realizohet nga institucioni përfitues, në përputhje me legjislacionin në fuqi, rregullat dhe procedurat financiare të institucionit dhe dokumentacionin justifikues përkatës.
- d. Përfitimi i shtesës financiare kushtëzohet nga realizimi i angazhimit kërkimor industrial të përcaktuar në projektin e miratuar dhe në Planin e kontributit industrial.
- e. Për qëllime të përfitimit të shtesës, doktoranti duhet të realizojë jo më pak se 5 Minimumi i miratuar i kohës kërkimore të financuar te partneri industrial, në përputhje me planin e miratuar (rë të realizuara dhe të dokumentuara te partneri / totali i orëve të realizuara dhe të dokumentuara të kërkimit e trajnimit për projektin $\times 100$).
- f. Realizimi i angazhimit industrial dokumentohet nga institucioni përfitues nëpërmjet:
 - planit të kontributit industrial;
 - evidencës së angazhimit industrial;
 - raportit periodik të angazhimit industrial;
 - konfirmimit të mentorit industrial;
 - konfirmimit të udhëheqësit shkencor;
 - dokumentacionit financiar që justifikon kryerjen e pagesës ndaj doktorantit.
- g. Institucioni përfitues është përgjegjës për administrimin dhe përdorimin e fondit të miratuar për këtë qëllim, si dhe për kryerjen e pagesave ndaj doktorantit dhe mbajtjen e dokumentacionit justifikues, në përputhje me legjislacionin në fuqi.
- h. Dokumentacioni i përcaktuar në germen f mbahet dhe administrohet nga institucioni përfitues dhe i vihet në dispozicion AKKSHI-së në kuadër të monitorimit dhe raportimit të projektit, sipas kërkesave të marrëveshjes së financimit dhe këtij Udhëzuesi.
- i. Në rast se kushti minimal i angazhimit industrial nuk përmbushet për periudhën përkatëse, institucioni përfitues nuk kryen pagesën e mbështetjes për atë periudhë, përveç rasteve të justifikuara dhe të miratuara sipas procedurës së përcaktuar në këtë Udhëzues.
- j. Fondet e miratuara për mbështetjen për angazhimin industrial përdoren vetëm për qëllimin për të cilin janë miratuar dhe nuk mund të rialokohen në zëra të tjerë të buxhetit pa miratimin përkatës, kur një miratim i tillë kërkohet nga marrëveshja e financimit dhe legjislacioni në fuqi.

IV. DISPOZITA TË TJERA

4.1. Etika, integriteti dhe shkenca e hapur

- a. Të gjithë përfituesit duhet të respektojnë kërkesat e kuadrit ligjor në fuqi për:
 - etikën në kërkim;
 - integritetin shkencor;
 - parandalimin e plagjiaturës;
 - autorësinë e drejtë;
 - deklarimin e konfliktit të interesit;
 - mbrojtjen e të dhënave personale;
 - menaxhimin e përgjegjshëm të të dhënave.
- b. Të zbatohen kërkesat në fuqi për aksesin e hapur dhe menaxhimin e të dhënave kërkimore, sipas përcaktimeve të kuadrit ligjor në fuqi;

Përpara aktiviteteve që kërkojnë leje etike, ligjore ose sigurie, IAL-ja siguron miratimet përkatëse. Plan i menaxhimit të të dhënave dorëzohet brenda tre muajve nga aktivizimi dhe përditësohet. Të dhënat hapen kur është e mundur dhe kufizohen vetëm me arsyetim të dokumentuar.

Përdorimi i inteligjencës artificiale deklarohet kur ndikon metodologjinë ose produktet shkencore; autorët mbajnë përgjegjësinë për saktësinë dhe burimet. Aplikimet dhe të dhënat konfidenciale nuk ngarkohen në shërbime të paautorizuara.

- c. Kufizimet për publikim ose akses mund të justifikohen, ndër të tjera, nga:
 - mbrojtja e pronësisë intelektuale;
 - të dhënat personale;
 - konfidencialiteti;
 - detyrimet kontraktore;
 - siguria;
 - mbrojtja e interesave legjitime të partnerit industrial.

4.2. Pronësia intelektuale dhe publikimet shkencore

- a. Rezultatet e krijuara në kuadër të projektit të doktoraturës, përfshirë, ndër të tjera, të dhënat kërkimore, shpikjet, zbulimet, metodologjitë, software-t, prototipet, materialet, publikimet dhe rezultatet e tjera të kërkimit, trajtohen në përputhje me legjislacionin në fuqi për pronësinë intelektuale, të drejtat e autorit, kërkimin shkencor dhe integritetin shkencor.
- b. Pronësia dhe të drejtat mbi rezultatet e kërkimit përcaktohen në përputhje me kontributin e palëve në krijimin e tyre dhe me marrëveshjet përkatëse ndërmjet IAL-së, kandidatit për doktoraturë dhe, kur është e zbatueshme, partnerëve të projektit.
- c. Për projektet e doktoraturës industriale (kategoria B), kur përfshihet një partner industrial, marrëveshja ndërmjet IAL-së dhe partnerit industrial duhet të përcaktojë qartë:
 - pronësinë dhe të drejtat e përdorimit të rezultateve të kërkimit;
 - kontributin dhe të drejtat e kandidatit për doktoraturë;
 - të drejtat e palëve mbi rezultatet e krijuara bashkërisht;
 - procedurat për mbrojtjen dhe regjistrimin e pronësisë intelektuale;

- të drejtat për shfrytëzimin dhe, kur është e zbatueshme, komercializimin e rezultateve;
 - detyrimet për ruajtjen e konfidencialitetit dhe sekretit tregtar;
 - procedurat dhe kushtet për publikimin e rezultateve.
- d. Për projektet e doktoraturës kërkimore standarde (kategoria A), të drejtat mbi rezultatet e kërkimit përcaktohen në përputhje me legjislacionin në fuqi, rregulloret e IAL-së, kontributin e autorëve dhe marrëveshjet përkatëse të bashkëpunimit, kur këto ekzistojnë.
 - e. Kandidati për doktoraturë gëzon të drejtat që i takojnë si autor, bashkëautor ose krijues i rezultateve të kërkimit, në përputhje me kontributin e tij dhe legjislacionin në fuqi. Financimi, mbështetja institucionale ose pjesëmarrja në projekt nuk përbën, në vetvete, bazë për atribuimin e autorësisë.
 - f. Kandidati dhe palët e tjera të përfshira në projekt kanë detyrimin të identifikojnë dhe të mbrojnë, përpara publikimit, rezultatet që mund të jenë objekt i patentimit ose i formave të tjera të mbrojtjes së pronësisë intelektuale.
 - g. Publikimi i rezultateve shkencore të projektit lejohet, përveç rasteve kur ekzistojnë kufizime të justifikuara dhe të përcaktuara paraprakisht në marrëveshjet përkatëse, për shkak të mbrojtjes së pronësisë intelektuale, informacionit konfidencial, sekretit tregtar, të dhënave personale ose kufizimeve të tjera të parashikuara nga legjislacioni në fuqi.
 - h. Çdo kufizim ose shtyrje e publikimit duhet të jetë i përcaktuar qartë, proporcional dhe i kufizuar në kohë dhe nuk duhet të pengojë në mënyrë të pajustificuar përmbushjen e kërkesave akademike të programit të doktoraturës. Marrëveshja industriale përcakton afatin e shqyrtimit paraprak të publikimit dhe kufirin maksimal të shtyrjes për mbrojtjen e rezultateve, pa veto të pakufizuar të partnerit. Kandidati ruan mundësinë e dorëzimit dhe vlerësimit të tezës sipas rregullave akademike dhe kufizimeve ligjore.
 - i. Publikimet që burojnë nga projekti duhet të respektojnë standardet e integritetit shkencor, rregullat e autorësisë dhe praktikat ndërkombëtare të publikimit. Çdo publikim duhet të pasqyrojë në mënyrë të saktë kontributet e autorëve dhe burimet e financimit.
 - j. Në publikimet, prezantimet dhe komunikimet publike që lidhen me rezultatet e financuara nga AKKSHI, duhet të bëhet e ditur mbështetja financiare publike, sipas kërkesave të përcaktuara në marrëveshjen e financimit dhe dokumentet e thirrjes.
 - k. Të dhënat dhe rezultatet e projektit, për aq sa nuk mbrohen nga të drejtat e pronësisë intelektuale, konfidencialiteti, të dhënat personale ose kufizime të tjera ligjore, menaxhohen dhe, kur është e përshtatshme, vihen në dispozicion në përputhje me parimet e shkencës së hapur dhe kërkesat e AKKSHI-së dhe të IAL-së.
 - l. AKKSHI nuk fiton të drejta pronësie mbi rezultatet e kërkimit vetëm për shkak të financimit publik, përveç rasteve kur një e drejtë e tillë parashikohet shprehimisht në legjislacionin në fuqi ose në dokumentet kontraktore përkatëse.
 - m. IAL-ja, kandidati për doktoraturë dhe, kur është e zbatueshme, partneri industrial janë përgjegjës për respektimin e detyrimeve lidhur me pronësinë intelektuale, publikimet, konfidencialitetin dhe integritetin shkencor gjatë dhe pas përfundimit të projektit, sipas natyrës së rezultateve dhe marrëveshjeve përkatëse.
 - n. Çdo mosmarrëveshje lidhur me pronësinë intelektuale, autorësinë, konfidencialitetin ose publikimin e rezultateve zgjidhet në përputhje me marrëveshjet ndërmjet palëve

dhe legjislationin në fuqi, pa cenuar të drejtën e kandidatit për përmbushjen e detyrimeve akademike të programit të doktoraturës.

4.3. Konfidencialiteti dhe Konflikti i interes

- a. Të gjitha të dhënat, dokumentet dhe informacionet e administruara gjatë procesit të aplikimit, kontrollit administrativ, vlerësimit, renditjes, vendimmarrjes dhe monitorimit trajtohen në përputhje me legjislationin në fuqi për konfidencialitetin dhe mbrojtjen e të dhënave personale.
- b. Anëtarët e komisioneve, vlerësuesit e jashtëm, ekspertët dhe çdo person tjetër i përfshirë në proces janë të detyruar të ruajnë konfidencialitetin e informacionit dhe dokumentacionit të marrë në kuadër të detyrës së tyre.
- c. Dokumentacioni i aplikimit dhe materialet e vlerësimit përdoren vetëm për qëllimet e përcaktuara në këtë skemë dhe nuk mund t'u vihen në dispozicion personave të paautorizuar.
- d. Vlerësuesit dhe ekspertët nuk mund të kopjojnë, përdorin, shpërndajnë ose komunikojnë me persona të tretë përmbajtjen e aplikimeve, projektpropozimeve, të dhënave ose rezultateve të vlerësimit.
- e. Detyrimi për ruajtjen e konfidencialitetit vazhdon edhe pas përfundimit të procesit të vlerësimit ose të angazhimit të personit në këtë proces.
- f. Procesi i vlerësimit dhe përzgjedhjes zhvillohet në mënyrë të paanshme, objektive dhe transparente, duke shmangur çdo situatë që mund të krijojë konflikt interesi real, të mundshëm ose të perceptuar.
- g. Çdo vlerësues, ekspert, anëtar komisioni ose person tjetër i përfshirë në proces deklaron, përpara fillimit të shqyrtimit të aplikimeve, çdo rrethanë që mund të përbëjë konflikt interesi.
- h. Konflikt interesi konsiderohet çdo situatë në të cilën interesat personale, profesionale, institucionale, financiare ose të tjera të personit të përfshirë në proces mund të ndikojnë ose të perceptohen se ndikojnë në objektivitetin dhe paanshmërinë e tij.
- i. Në veçanti, personi nuk angazhohet në vlerësimin e një aplikimi kur:
 - i. ka marrëdhënie familjare ose lidhje të tjera të përcaktuara nga legjislationi në fuqi me aplikantin, doktorantin, udhëheqësin shkencor ose persona të tjerë kyç të projektit;
 - ii. ka marrëdhënie të drejtpërdrejta profesionale, akademike ose financiare me aplikantin, doktorantin ose udhëheqësin shkencor, të cilat mund të ndikojnë në objektivitetin e vlerësimit;
 - iii. ka marrë pjesë në përgatitjen e aplikimit ose ka interes të drejtpërdrejtë në financimin e tij;
 - iv. është në një marrëdhënie konkurruese, konflikti ose mosmarrëveshjeje që mund të çojnë paanshmërinë e vlerësimit;
 - v. ekziston çdo rrethanë tjetër që, në mënyrë të arsyeshme, mund të krijojë dyshim mbi objektivitetin e tij.
- j. Personi që ndodhet në konflikt interesi është i detyruar:
 - i. ta deklarojë menjëherë konfliktin;
 - ii. të mos marrë pjesë në shqyrtimin, vlerësimin, diskutimin ose vendimmarrjen lidhur me aplikimin përkatës;
 - iii. të mos ketë akses në informacionin e aplikimit përtej atij që është i nevojshëm për administrimin e deklaramit dhe zëvendësimit.

- k. AKKSHI mban Regjistrin e Deklarimeve të Konfliktit të Interesit, ku dokumentohen deklaratimet e bëra, rastet e identifikuar dhe masat e marra për trajtimin e tyre.
- l. Në rast të identifikimit të një konflikti interesi pas fillimit të procesit të vlerësimit, AKKSHI merr masat e nevojshme për zëvendësimin e personit të përfshirë dhe, kur është e nevojshme, për rishikimin e pjesës së procesit të ndikuar nga konflikti.
- m. Mosdeklarimi i konfliktit të interesit ose shkelja e detyrimeve të konfidencialitetit sjell përjashtimin nga procesi dhe trajtohet në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe aktet përkatëse të angazhimit.

4.4. Ndalimi i financimit të dyfishtë

- a. Aplikanti dhe, për kategorinë B, edhe partneri industrial, duhet të deklarojnë se:
 - i. aktivitetet e paraqitura nuk financohen nga një burim tjetër publik për të njëjtën periudhë dhe qëllim;
 - ii. të njëjtat kosto nuk kërkohen në dy programe financimi;
 - iii. çdo financim tjetër relevant deklarohet;
 - iv. çdo ndryshim në burimet e financimit njoftohet menjëherë.
- b. Në rast konstatimi të financimit të dyfishtë, zbatohen masat e parashikuara në marrëveshje dhe legjislacionin në fuqi.

4.5. Ndryshimi, pezullimi dhe përfundimi

- a. Ndryshimet në objektivat, planin e punës, buxhetin, kohëzgjatjen, ekipin dhe partnerin industrial lejohen vetëm sipas kushteve dhe procedurës së përcaktuar në kontratën e financimit.
- b. Ndryshimet substanciale kërkojnë miratim paraprak nga AKKSHI.
Kërkesa për ndryshim përmban arsyet, ndikimin, planin dhe buxhetin e rishikuar. Nuk lejohet zëvendësimi i kandidatit. Në rast tërheqjeje, financimi përfundon dhe fondi i mbetur trajtohet sipas pikës 2.7.d. Zëvendësimi i partnerit ose udhëheqësit kërkon verifikim të kushteve dhe miratim paraprak.
Në rast lejeje prindërore, sëmundjeje ose force madhore dokumentohen pezullimi dhe plani i rikthimit, me trajtim të barabartë. Shtyrja e kohës nuk rrit automatikisht grantin dhe respekton kufijtë ligjorë e buxhetorë.
Përpara masave AKKSHI njofton shkeljen dhe, përveç urgjencave të ligjshme, mundëson përgjigjen dhe korrigjimin. Vendimi për pezullim, përfundim ose kthim arsyetohet dhe përcakton bazën, shumën, afatin dhe mjetet e ankimit. Kthimi lidhet me fondet e pashpenzuara, të papranueshme ose të përfituara në kundërshtim me kushtet; mosarritja e një hipoteze nuk mjafton vetvetiu.
- c. Financimi mund të pezullohet ose përfundojë kur:
 - i. nuk realizohen objektivat kryesore;
 - ii. raportimi nuk kryhet;
 - iii. konstatohen shkelje serioze;
 - iv. ka përdorim të papërshtatshëm të fondeve;
 - v. ka financim të dyfishtë;
 - vi. nuk përmbushen kushtet e partneritetit industrial;
 - vii. kandidati largohet nga programi pa një zgjidhje të miratuar;
 - viii. ekzistojnë arsye të tjera të përcaktuara në marrëveshje.

4.6. Ankimimi dhe transparencia

- a. Aplikantët kanë të drejtë të paraqesin ankesë ndaj rezultateve dhe akteve procedurale të procesit të financimit, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe procedurat e përcaktuara në thirrjen për aplikim.
- b. Ankesa paraqitet pranë AKKSHI-së, brenda 5 (pesë) ditëve nga data e marrjes së njoftimit për rezultatin.
- c. Ankesa paraqitet nëpërmjet postës elektronike zyrtare/ shkrese zyrtare/ ose mënyrës tjetër të përcaktuar në thirrjen për aplikim.
- d. Ankesa duhet të përmbajë:
 - i. identifikimin e aplikimit për të cilin paraqitet ankesa;
 - ii. objektin e ankesës;
 - iii. arsyet dhe pretendimet e aplikantit;
 - iv. dokumentet ose provat mbështetëse, kur është e zbatueshme.
- e. AKKSHI verifikon pranueshmërinë formale të ankesës dhe shqyrton pretendimet e paraqitura, duke u bazuar në dokumentacionin e aplikimit, kriteret dhe procedurat e përcaktuara në thirrjen për aplikim dhe në këtë udhëzues.
- f. Ankesa nuk mund të përdoret për paraqitjen e dokumenteve ose të të dhënave të reja që aplikanti ka pasur detyrimin t'i paraqiste brenda afatit të aplikimit, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe nga legjislacioni në fuqi.
- g. Shqyrtimi i ankesave kryhet nga struktura ose organi kompetent i përcaktuar nga AKKSHI, në mënyrë të paanshme dhe të dokumentuar, duke respektuar parimet e transparencës, objektivitetit, trajtimit të barabartë dhe konfidencialitetit.
- h. Ankesa nuk mund të përdoret për të ndikuar në vlerësimin shkencor të ekspertëve nëpërmjet kontakteve të drejtpërdrejta me ekspertët dhe nuk lejon komunikim të drejtpërdrejtë ndërmjet aplikantit dhe ekspertit lidhur me vlerësimin.
- i. Kur ankesa lidhet me aspekte procedurale, administrative ose me zbatimin e kriterëve të përcaktuara në thirrje, AKKSHI kryen verifikimet përkatëse dhe dokumenton përfundimet e shqyrtimit.
- j. Kur ankesa lidhet me rezultatin e vlerësimit shkencor dhe ngre pretendime të arsyetuara për parregullsi në zbatimin e kriterëve ose procedurës së vlerësimit, AKKSHI mund të kërkojë rishqyrimin e çështjes nga struktura ose ekspertë të tjerë të pavarur, sipas natyrës së pretendimit dhe procedurave të përcaktuara nga AKKSHI.
- k. Shqyrtimi i ankesës përfundon me një vendim të arsyetuar, i cili i komunikohet IAL-së brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve nga përfundimi i afatit për paraqitjen e ankesave, përveç rasteve kur kërkohet verifikim i mëtejshëm.
- l. Nëse nga shqyrtimi i ankesës rezulton se është kryer një gabim procedural ose administrativ që ka ndikuar në rezultatin e procesit, AKKSHI merr masat përkatëse për korrigjimin e tij, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe kompetencat e organeve përkatëse.
- m. Vendimi për financim, pas përfundimit të procedurës së ankimit, konsiderohet përfundimtar në kuadër të procedurës administrative të përcaktuar në këtë udhëzues, pa cënuar të drejtën e ankimit në rrugë administrative ose gjyqësore sipas legjislacionit në fuqi.
- n. Paraqitja e një ankesë nuk pezullon automatikisht zbatimin e vendimit për financim, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe nga legjislacioni në fuqi ose vendoset nga organi kompetent.

- o. E drejta e aplikantit për të ushtruar mjetet e tjera administrative ose gjyqësore të parashikuara nga legjislacioni në fuqi nuk kufizohet nga procedura e ankesës së parashikuar në këtë nen.

V. DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

- a. Skema e financimit zbatohet në përputhje me legjislacionin në fuqi, aktet nënligjore dhe aktet e tjera rregullatore që lidhen me financimin publik të kërkimit shkencor dhe programeve të doktoratës, si dhe me rregullat në fuqi për menaxhimin e financave publike.
- b. Parametrat financiarë të skemës, përfshirë fondin e financimit, përcaktohen thirrjen përkatëse në përputhje me fondet e miratuara dhe autorizimet buxhetore përkatëse, si dhe me vendimet e Bordit të Administrimit të AKKSHI-së, sipas kompetencave të tij.
- c. Në rast mospërputhjeje ndërmjet këtij Udhëzuesi dhe një dispozite detyruese të legjislacionit në fuqi, zbatohet dispozita përkatëse ligjore ose nënligjore. Ky Udhëzues interpretohet dhe zbatohet në përputhje me hierarkinë dhe fuqinë juridike të akteve normative.

ANEKSET

I. FORMATE TË DETYRUESHME PËR T'U PLOTËSUAR NGA APLIKANTI NË PROCESIN E APLIKIMIT

- ANEKSI 1.** FORMULARI I APLIKIMIT
- ANEKSI 2.** MODEL I PROJEKTIT KËRKIMOR TË DOKTORATURËS
- ANEKSI 3.** BUXHETI DHE JUSTIFIKIMI (bashkëngjitur në format excel)
- ANEKSI 4.** DEKLARATA E MOS FINANCIMIT TË DYFISHTË
- ANEKSI 5.** PLANI I DETAJUAR I PUNËS DHE KALENDARI I ZBATIMIT TË PROJEKTIT
- ANEKSI 6.** DEKLARATË E DOKTORANTIT PËR INTEGRITETIN SHKENCOR, KONFLIKTIN E INTERESIT DHE ETIKËN NË KËRKIM
- ANEKSI 7.** MODEL I MARRËVESHJES IAL-INDUSTRI
- ANEKSI 8.** PLANI I KONTRIBUTIT INDUSTRIAL
- ANEKSI 9.** DEKLARATA E MENTORIT INDUSTRIAL
- ANEKSI 10.** PLANI I ANGAZHIMIT NË MJEDISIN INDUSTRIAL

II. FORMATE TË DETYRUESHME PËR T'U PLOTËSUAR NGA APLIKANTI NË PROCESIN E MONITORIMIT DHE RAPORTIMIT

- ANEKSI 11.** RAPORT PERIODIK I ANGAZHIMIT INDUSTRIAL
- ANEKSI 12.** RAPORTI PËRFUNDIMTAR
- ANEKSI 13.** SKEDA E MONITORIMIT

III. FORMATE TË DETYRUESHME PËR T'U PËRDORUR NGA AKKSHI

- ANEKSI 14.** FORMULARI I PËRFUNDIMIT DHE MBYLLJES
- ANEKSI 15.** EVIDENCE REPOSITORY / GJURMA E AUDITIT
- ANEKSI 16.** MODEL I KONTRATËS SË FINANCIMIT
- ANEKSI 17.** LISTA OPERATIVE E KONTROLLIT E AKKSHI-së
- ANEKSI 18.** PËRCAKTIMI I GJENDJES FILLESTARE (BASELINE)
- ANEKSI 19.** TREGUESIT E MONITORIMIT
- ANEKSI 20.** TREGUESIT E PERFORMANCËS
- ANEKSI 21.** REGJISTRI I DEKLARIMEVE DHE TRAJTIMIT TË KONFLIKTIT TË INTERESIT
- ANEKSI 22.** PROCEDURA PËR TRAJTIMIN E RASTEVE TË KONFLIKTIT TË INTERESIT

IV. FORMATE TË DETYRUESHME PËR T'U PËRDORUR NGA EKSPERTËT VLERËSUES

- ANEKSI 23.** SKEDA E PIKËZIMIT
- ANEKSI 24.** RAPORTI PËRFUNDIMTAR I VLERËSIMIT I EKSPERTIT VLERËSUES
- ANEKSI 25.** DEKLARATË KONFIDENCIALITETI DHE KONFLIKTI TË INTERESIT PËR VLERËSUESIT